

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กในวัย 6 ปีแรกจัดเป็นวัยที่ต้องได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่เป็นอย่างดี เป็นวัยที่เด็กมีการเจริญพัฒนาเกือบทุกด้านในเกณฑ์สูงกว่าวัยอื่น ๆ โดยเฉพาะการเจริญพัฒนาของสมอง ดังที่เอกรวิทย์ ณ ถกลาง (2520) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเด็กในวัยนี้ว่าเป็น The Most Information Years คือ เป็นช่วงอายุสำคัญที่สุดของชีวิต หรือที่บลูม (Bloom, 1964 อ้างถึงใน ประดิษฐ์ อุปราภัย, 2534) ได้แสดงทรรศนะว่าเด็กในช่วงวัยดังกล่าว เป็นช่วงที่สำคัญ เพราะเด็กพัฒนาความสามารถที่จะเรียนรู้ได้มากที่สุด ดังนั้น เด็กในวัยนี้จึงควรได้รับการส่งเสริมโดยจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีคุณค่าและมุ่งพัฒนาให้เด็กได้รับประสบการณ์ด้วยตนเอง รู้จักที่จะปรับตัว แก้ปัญหา มีค่านิยมที่ดีงามและส่งเสริมความสามารถ ความถนัดของแต่ละบุคคลให้ได้ตามศักยภาพที่มีอยู่ หลักสูตรหรือที่เรียกว่า แนวการจัดประสบการณ์ในสาขาการศึกษาปฐมวัย คือ แผนที่กำหนดหรือเตรียมขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้ดี และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการศึกษาที่จะต้องมีส่วนร่วม เพื่อเอื้ออำนวยให้บังเกิดผลดังกล่าวข้างต้น

ในการใช้หลักสูตรนั้นแบ่งเป็นระดับต่าง ๆ โดยแต่ละระดับจะมีการปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่นตามลำดับ ตั้งแต่ระดับ ประเทศ ภาค เขต จังหวัด ไปจนถึงหมู่บ้านแต่ละแห่ง ซึ่งเรียกกันว่า การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

หลักสูตรระดับท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับหลักการของการพัฒนาหลักสูตรได้มากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ตามหลักการของหลักสูตรนั้น หลักสูตรที่สร้างขึ้นจำเป็นต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของสังคมที่ผู้ใช้หลักสูตรนั้น โดยเหตุนี้หากหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีจุดมุ่งหมายสำหรับใช้ในชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะก็ย่อมจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้มากที่สุด
2. ในการพัฒนาหลักสูตรได้มีการยอมรับความสำคัญของผู้ใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก และได้มีการยอมรับว่าสมควรจะให้ผู้ใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย ในทางปฏิบัติหากหลักสูตรได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในระดับชุมชนที่กว้างขวางมากนัก ก็ย่อมสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรได้ (สังต์ อุทรานันท์, 2532)

หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น จัดขึ้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม รวมทั้งดูแลด้านสุขภาพอนามัย และโภชนาการแก่เด็กก่อนวัยเรียน โดยเฉพาะในเขตนอกเมือง พร้อมทั้งพัฒนารูปแบบการจัดบริการให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น (กรเชษฐวงศศึกษาธิการ, 2529) โดยยึดหลักการให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอย่างสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักธรรมคาสอนของศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และท้องถิ่น มีความรักความหวงแหนในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีความเคารพยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535)

จึงเห็นได้ว่าส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระของหลักสูตรท้องถิ่นจะต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังนี้ คือ

1. สาระที่เป็นสากลสำหรับเด็กโดยทั่วไป
 2. สาระที่เป็นลักษณะเฉพาะของชุมชน ได้แก่
 - 2.1 ส่วนที่เป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านทั้งการดำรงสิ่งที่ดีงามและการแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่ไม่เหมาะสม
 - 2.2 ส่วนที่เป็นอิทธิพลและจากวัฒนธรรมภายนอกตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ
- ได้แก่ ส่วนที่เป็นประโยชน์ควรนำมาประยุกต์ใช้ และส่วนที่เป็นโทษควรระมัดระวังในการนำมาใช้

ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับการศึกษาปฐมวัย ส่วนเสริมหลักสูตรแม่บทที่สามารถเห็นความแตกต่างระหว่างท้องถิ่นได้เด่นชัด คือ หน่วยเนื้อหาการเรียนการสอนซึ่งเรียกว่าหน่วยบูรณาการ เพราะมีการเห็นเนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันตลอดจนการทากิจกรรมโดยคำนึงถึงสภาพของท้องถิ่นเป็นสำคัญ

อย่างไรในปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมค่อนข้างมาก ความเป็นชนบทของคนที่ส่วนใหญ่หายไป และมีความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ด้วยระบบการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารที่เป็นไปอย่างฉับไว ทำให้ชาวชนบทสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง เริ่มขาดความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดความจำเป็นในการพัฒนาเด็กชนบท ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยให้มีความเข้าใจท้องถิ่นของตนเอง มีความรักหวงแหนทรัพยากรสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ช่วยอนุรักษ์สิ่งที่มีค่าในท้องถิ่นของตนเองให้คงอยู่ได้ ตลอดจนสามารถเลือกรับสิ่งต่าง ๆ จากวัฒนธรรมอื่นได้อย่างมีวิจารณญาณ และสามารถที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เหมาะสมบนพื้นฐานความเป็นจริง (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2532) แผนการจัดประสบการณ์หน่วยบูรณาการที่พัฒนาในระดับท้องถิ่น จึงสามารถตอบสนองดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันเด็กไทยทั้งประเทศไม่ว่าในท้องถิ่นใด ต่างใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เหมือนกันหมด แม้ในแผนจะได้เสนอแนะให้มีการปรับตามความเหมาะสม แต่ครูโดยเฉพาะผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีความรู้ความสามารถจำกัด ตลอดจนยังไม่เคยเห็นตัวแบบในการปฏิบัติ จึงทำไม่ได้และไม่ได้ทำ ผลคือเด็กขาดโอกาสเรียนรู้สิ่งรอบตัวซึ่งมีความหมายและความสำคัญต่อตนเองและขาดการปลูกฝังให้มีความตระหนักถึงสภาพแวดล้อมจนสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงของตนเอง ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในชนบท เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ดูแลเด็กและเป็นต้นแบบแก่ ครู และผู้ดูแลเด็กอื่นต่อไป

ในการจัดทำชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในชนบท ผู้วิจัยได้เลือกหมู่บ้านตลาดควาย ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เป็นหมู่บ้านตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากหมู่บ้านตลาดควายเป็นหมู่บ้านที่มีเอกลักษณ์ และน่าสนใจหลายอย่างดังนี้

บ้านตลาดควาย เป็นหมู่บ้านที่มีลักษณะที่แตกต่างจากชุมชนชนบทในภาคกลางทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ ประชาชนในชุมชนนี้ เป็นชนชาติลาวโง้ง

ลาวโง้ง เป็นเชื้อสายไทยทรงดำ เดิมมีถิ่นฐานอยู่ที่แคว้นสิบสองจุไทย ประเทศลาว จากการที่ลาวถูกไทยตีแตกหลายครั้งหลายคราว ชนชาติลาวโง้งจึงกระจัดกระจาย และส่วนหนึ่ง ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่หมู่บ้านตลาดควาย ชีวิตความเป็นอยู่ของชนชาติลาวโง้งที่ชุมชนบ้านตลาดควายมีลักษณะที่เฉพาะ คือ

1. ภาษา ภาษาที่ใช้ ทั้งภาษาเขียนและภาษาพูดจะเป็นของตนเอง สำเนียงการพูดคล้ายลาวเวียงจันทน์ ตัวหนังสือคล้ายลาว ส่วนระเบียบของไวยากรณ์เป็นแบบเดียวกับภาษาไทย

2. อาชีพ อาชีพหลัก คือ การทำนา ทำไร่ อาชีพรอง คือ หาของป่า ล่าสัตว์ ผู้ชายนิยมทำเครื่องจักสาน ผู้หญิงนิยมการเย็บปักถักร้อย และทอผ้า

3. การแต่งกาย ทั้งชายและหญิงนิยมแต่งชุดดำ หรือสีครามเข้มเป็นประจำ จนได้ชื่อว่า "ลาวทรงดำ" หรือ "ไทยทรงดำ" เสื้อผ้าของลาวโง้งแบ่งเป็นชุดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และชุดที่ใช้ในโอกาสพิเศษ

3.1 ชุดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้ชายห่มกางเกงขาสั้นสีดำ หรือสีครามเข้ม เรียกว่า "สว่างขาเต็น" ผู้หญิงห่มผ้าชิ้นสีดำหรือสีครามเข้ม มีลายขาวสลับดำเป็นทางลง มีเชิงเป็นขอบขวางกว้างประมาณ 2 - 3 นิ้ว (ถ้าเป็นแม่ย่าจะเอาเชิงลง) สวมเสื้อแขนกรอบอกยาวสีดำ รัดข้อมือ ผ่านหน้าตลอดติดกระดุมเงิน เรียกว่า "เสื้อก้อม" ผู้ชายเรียกว่า "เสื้อโท"

3.2 ชุดที่ใช้ในโอกาสพิเศษ ผู้ชายห่มกางเกงขาวาวสีดำ เรียกว่า "สว่างขาลี" สวมเสื้อที่เรียกกันว่า "เสื้อฮี" ซึ่งทำด้วยผ้าฝ้ายย้อมคราม ตัวเสื้อเข้ารูปผ่านหน้าตลอดรัดกรอ และด้านข้างตัวเสื้อปักด้วยเศษผ้าสีต่าง ๆ ติดกระดุมจกขึ้นเล็ก ๆ เป็นลวดลายสวยงาม เสื้อฮีของผู้หญิงนิยมปักตกแต่งปลายแขนด้วยไหมหลากสี นิยมสวมเครื่องประดับที่ทำด้วยโลหะ

ส่วนทรงผมของผู้หญิงเกล้าเป็นทรงต่าง ๆ ตามช่วงอายุไว้ด้านหลัง ถ้าเป็นหญิงที่สามีถึงแก่กรรม จะนุ่งเกล้าให้ตกลงมาท้ายทอย

4. ประเพณี ประเพณี และพิธีกรรมที่สำคัญและน่าสนใจของชนชาติลาวโง้ง ได้แก่

4.1 พิธีเซ่นเรือน คือ การเซ่นไหว้ผีเรือน ซึ่งเป็นผีปู่ย่าตายาย เวลาเซ่นจะเรียกชื่อผีเรือน คือ ปู่ย่าตายายให้มากินเครื่องเซ่น ถือว่าการทำเซ่นนี้ทำให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไป

แล้วไม่อดอยาก และทำให้ทุกคนในครอบครัวมีความสุขเกิดสิริมงคลแก่บ้านเรือน พิธีเสนเรือน จัดทำปีละครั้ง หรือ 2 - 3 ปีต่อครั้ง โดยลูกผู้ชายผู้สืบสกุล ถ้าบ้านใดมีลูกชายหลายคน ผู้สืบสกุล คือ ลูกชายคนสุดท้ายเอง

4.2 พิธีเวนต์ง คือ การเลี้ยงผี อาหารที่นำไปเช่นเหี่ยวไม่ต้องเป็นอาหารพิเศษ เหมือนในวันเสนเรือน ใช้อาหารที่ปรุงรับประทานในครอบครัว

4.3 การเรียกขวัญ หรือ การแบ่งขวัญ เป็นพิธีขับไล่สิ่งชั่วร้ายที่เป็นเสนียดจัญไร และเรียกขวัญของบุคคลนั้น ๆ ให้กลับคืนมา มักจะทำกับเด็กหรือผู้ใหญ่ที่ตกใจมากเสียขวัญหรือหกล้มเจ็บป่วย

4.4 การอยู่ช่วง คือ การหาพื้นมากองรวมกันไว้ พอดกลางคืนก็จุดไฟและนั่งล้อมวงกันที่ลานบ้าน หรือ "ช่วง" สาว ๆ จะตำข้าว ปั่นด้าย หน่อม ๆ จะมาพูดคุยเกี่ยวพาราสี การอยู่ช่วง จะทำทุก ๆ ปีของฤดูทอผ้า มีการเล่นแคน เล่นสะบ้า ร้องรำทำเพลง

5. ความเชื่อ มีความเชื่อเรื่องผี ภูผาภูคน การแปลงร่าง การอธิษฐาน การเสี่ยงทาย และเครื่องรางของขลังของวิเศษ

6. ค่านิยม นิยมยกย่องบุตรชาย เห็นความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความขยันขันแข็ง (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี , มปป.)

นอกจากนี้หมู่บ้านตลาดควาย ยังเคยเป็นกรณีศึกษาให้แก่เจ้าหน้าที่จากกรมศิลปากร มาศึกษาเกี่ยวกับทำรำโทน และนำไปจัดทำรำให้ดงาม เพื่อกำหนดเป็นทำรำมาตรฐาน ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อจากรำโทนมาเป็นรำวง นับเป็นศิลปะพื้นบ้านที่ควรแก่การศึกษาและสืบทอดต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงนั้น ต้องเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดสร้างชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในชนบท : การศึกษาเฉพาะกรณี หมู่บ้านตลาดควาย จังหวัดราชบุรี ขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับการเรียนการสอนระดับปฐมวัยศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นชนบท ในหมู่บ้านตลาดควาย ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ซึ่งประกอบด้วย 1) แผนการสอนและสื่อ 2) คู่มือผู้ดูแลเด็ก และ 3) คู่มือการนิเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. หน่วยบูรณาการที่พัฒนาขึ้นนี้ พัฒนามาจากรากฐานของสังคมชนบท บ้านตลาดควาย จึงเป็นหน่วยบูรณาการที่สามารถใช้ได้กับเด็กปฐมวัยที่มีภูมิลำเนา อยู่ในท้องถิ่นชนบทบ้านตลาดควาย และเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านตลาดควายเป็นสำคัญ
2. หน่วยบูรณาการที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นสื่อทางการศึกษาปฐมวัย เพื่อพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผ่านทางผู้สอน คือ ผู้ดูแลเด็ก
3. การหาประสิทธิภาพการใช้ในพื้นที่ ของหน่วยบูรณาการ ผู้วิจัยเป็นผู้อบรมผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยตนเอง การวิจัยนี้ไม่ครอบคลุมกระบวนการ การอบรมผู้ดูแลเด็ก
4. ในการหาประสิทธิภาพการใช้ในพื้นที่ของหน่วยบูรณาการ ตัวอย่างประชากร คือ เด็กปฐมวัยอายุ 4 - 5 ปี จำนวน 20 - 30 คน และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 1 คน ที่ทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านตลาดควาย ปี พ.ศ. 2537 ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองภาคสนาม เพื่อหาประสิทธิภาพของหน่วยบูรณาการ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 40 วัน (8 สัปดาห์) โดยผู้วิจัยนิเทศการสอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง เฉพาะสัปดาห์ที่ 4 และ 8 จะมีพัฒนาการตามนิเทศร่วมกับผู้วิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การสอนโดยมีการผสมผสานเนื้อหาความรู้ด้านต่าง ๆ และการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในแต่ละด้านเป็นเนื้อเดียวกัน แล้วนำเสนอแก่เด็ก โดยจัดเนื้อหาเป็นหน่วย ๆ และจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กทีละหน่วยตามลำดับโดยเน้นให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของตนซึ่งเป็นภูมิสำเนาในสภาพท้องถิ่น หน่วยบูรณาการแต่ละหน่วยมีลักษณะเปิดเสรีจริงในตัว เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเลือกใช้หน่วยใดก่อนก็ได้ตามความเหมาะสมในบริบทของตน

ชุดการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง เอกสารและสื่อต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับผู้ดูแลเด็กเพื่อเป็นแนวทางการจัดแบบบูรณาการให้แก่เด็กปฐมวัย ชุดการสอนบูรณาการในการวิจัยนี้ประกอบด้วย 1) แผนการสอนและสื่อ 2) คู่มือผู้ดูแลเด็ก และ 3) คู่มือการนิเทศ

แผนการสอนและสื่อ หมายถึง แผนการสอนและสื่อสำเร็จรูปซึ่งมีเนื้อหาและกิจกรรมที่เสนอแนะ ตลอดจนใช้สื่อประกอบที่ำให้การเรียนการสอนหน่วยบูรณาการหน่วยย่อยละ 1 ชุดสาระในแผนการสอนสำหรับการสอนหน่วยย่อยแต่ละหน่วย ประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ ได้แก่

- 1) เนื้อหาสำหรับเด็ก
- 2) กิจกรรมกลุ่ม ในกิจกรรมกลุ่มประกอบด้วย วัตถุประสงค์ แนวการจัดกิจกรรม สื่อการเรียน การประเมินผล ภาคผนวกเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม และการประดิษฐ์สื่อ
- 3) กิจกรรมตามมุมประสบการณ์ เป็นการเสนอแนะการจัดมุมให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายใน 1 สัปดาห์ ได้แก่ มุมคณิตศาสตร์ มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมธรรมชาติ (มุมวิทยาศาสตร์) มุมบ้านหรือมุมบทบาทสมมติ โดยพยายามให้เนื้อหาในมุมสัมพันธ์กับเนื้อหาในหน่วยบูรณาการเท่าที่จะเป็นไปได้และเหมาะสม

คู่มือผู้ดูแลเด็ก หมายถึง เอกสารที่ผู้วิจัยจัดทำให้ผู้ดูแลเด็กใช้ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจ และสามารถจัดการเรียนการสอนตามแนวที่กำหนด

คู่มือการนิเทศ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ประกอบการนิเทศการจัดประสบการณ์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอนของผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้ใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การพัฒนาชุดการสอน หมายถึง การสร้างหน่วยบูรณาการเพื่อใช้ในการสอนแบบบูรณาการโดยอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และแนวการสร้างหน่วยบูรณาการในระดับการศึกษาปฐมวัย เนื้อหาสาระในหน่วยบูรณาการได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่นของเด็กปฐมวัย ตลอดจนการสร้างชุดการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการสอนหน่วยบูรณาการให้แก่ผู้ดูแลเด็ก มีการตรวจประสิทธิภาพความตรงตามเนื้อหาของหน่วยบูรณาการและประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้น และแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 4 - 5 ปี เข้ารับการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน

ผู้ดูแลเด็ก หมายถึง ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ในพื้นที่ที่อบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักเกณฑ์ที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดไว้ คือ เป็นผู้มีอายุระหว่าง 15 - 45 ปี มีความรู้อย่างน้อยอ่านภาษาไทยออก และเขียนได้ดีพอสมควร และมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่อบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ซึ่งก่อตั้งจากความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น โดยได้รับการสนับสนุนจากกรมการพัฒนาชุมชน

ท้องถิ่นชนบทบ้านตลาดควาย หมายถึง ชุมชนในหมู่บ้านตลาดควายซึ่งก่อตั้งอยู่นอกเขตสุขาภิบาลของอำเภอจอมบึง ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและยังไม่ค่อยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนส่วนใหญ่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้หน่วยบูรณาการและชุดการสอนแบบบูรณาการของเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการจัด และพัฒนาการเรียนการสอนในระดับท้องถิ่นชนบทบ้านตลาดควายต่อไป
2. ได้ข้อมูลในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย
3. เป็นแนวทางให้แก่การพัฒนาหน่วยบูรณาการ และชุดการสอนแบบบูรณาการที่สอดคล้องกับสภาพชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนแบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในชนบท : การศึกษาเฉพาะกรณี หมู่บ้านตลาดควาย จังหวัดราชบุรี แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.1 การกำหนดแนวทางการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.2 การรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน : การศึกษาเอกสาร การสังเกตและการสัมภาษณ์
2. การพัฒนาชุดการสอนแบบบูรณาการ ฉบับร่าง
 - 2.1 การจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามโครงสร้างของชุดการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
 - 2.3 การร่างชุดการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.4 การสร้างเอกสารรูปแบบและเครื่องมือที่กำหนดในชุดการสอนแบบบูรณาการ
 - 2.5 การให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
3. การทดลองใช้ชุดการสอน
 - 3.1 การติดต่อขอความร่วมมือ
 - 3.2 การเตรียมบุคคลที่เกี่ยวข้องและการเตรียมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

- 3.3 การดำเนินการ เรียงการสอนตามชุดการสอนแบบบูรณาการ
- 3.4 การประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบบูรณาการ
- 4. การแก้ไขปรับปรุงชุดการสอนแบบบูรณาการ
 - 4.1 การแก้ไขปรับปรุงชุดการสอนแบบบูรณาการ
 - 4.1.1 การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 1
 - 4.1.2 การประเมินชุดการสอนแบบบูรณาการ เอกสารชุดการสอนแบบบูรณาการ และเครื่องมือของชุดการสอนแบบบูรณาการ
 - 4.1.3 การแก้ไขปรับปรุงให้เป็นชุดการสอนแบบบูรณาการ เอกสารชุดการสอนแบบบูรณาการ และเครื่องมือของชุดการสอนแบบบูรณาการฉบับสมบูรณ์